

Visitationspredikan

Ljusunans pastorat, 29 september 2024, Första årgångens texter

Söndagens tema: Änglarna

Visitationens tema: Vilka förväntningar finns på oss som är kyrka i landsbygd/glesbygd?

Fira gudstjänst med glädje, också när det inte är så många människor som är församlade. Tänk på alla osynliga änglar som finns i kyrkan och firar gudstjänst tillsammans med oss.

När jag var tonåring och ung vuxen hörde jag ibland den dåvarande biskopen i Karlstads stift, Bengt Wadensjö, säga ungefär så. Jag tyckte att det var vackert att han lyfte fram änglarna som gudstjänstfirare här på jorden men samtidigt var jag undrande inför det han sa.

Jag såg uppenbara risker med ett alltför stort fokus de osynliga änglarna som fyller kyrkorummen också när bara några få människor är där. Min invändning var att en folkkyrka framför allt måste satsa på att samla människor. Därför behöver vi använda kyrkans resurser och de anställdas arbetstid på ett sätt som gör att vi faktiskt når folk med vårt budskap. Kommer inga större skaror när kyrkklockorna ringer behöver vi tänka till och tänka om. Jag menar: Änglarna kan faktiskt samlas i våra kyrkor när som helst på dygnet. De behöver ingen vaktmästare som är här och låser upp. Vi människor, däremot, behöver få möjlighet att fira gudstjänst på tider och platser och i former som gör evangeliet angeläget för oss.

Numera, när jag har blivit lite äldre, har jag fått en något större förståelse för vad biskop Bengt försökte säga. Jag tror att han ville uppmärksamma en balansakt som alltid är aktuell i församlinglivet. Å ena sidan kan änglarnas närvaro bli en bortförklaring som vi tar till när vi i stället borde tänka nytt och tänka om. Å andra sidan kan vi istället bli alltför fokuserade på att få många människor att komma. Det var den risken som den folkkyrkliga biskopen Bengt ville uppmärksamma. Vårt uppdrag som kyrka och församlingar är inte att samla människor till vilket pris som helst eller till vad som helst. Vi är inte ett eventföretag som ständigt behöver hitta på nya happenings i syfte att förbättra vår statistik och behålla kunderna. Vi har ett annat uppdrag och det delar vi med änglarna. Vi ska strida för det goda, mot det onda. Vi ska möta människor med tilltal och budskap från Kristus och samlas för att lovsjunga Gud.

Under biskopsvisitation här i Ljusunans pastorat har vi samtalat om den balansgång i församlinglivet som biskop Bengt berörde. Temat för visitationen har varit de förväntningar som finns på oss – på er – som är kyrka i landsbygd och glesbygd. Två ämnen har ofta återkommit i samtalen. Det ena ämnet berör när och i vilken form som människor vill fira gudstjänst i de kyrkor som finns här i Ljusunans pastorat. Det andra ämnet berör hur era begränsade resurser ska användas på ett klokt och genomtänkt sätt i förhållande till den enorma mängd av önskemål och förhoppningar som riktas till er som är församlingarna här.

När Ljusunans pastorat bildades år 2017 utlovades att sammanläggningen skulle utvärderas när det nybildade pastoratet hade fått några år på nacken. Biskopsvisitation som vi avslutar idag kan ses som en sådan utvärdering. Under de dagar som jag har varit här har jag samtalat med de anställda medarbetarna i församlingarna i Järvsö, Ljusdal-Ramsjö, Los-Hamra och Färila-Kårböle. Vid de sammankomsterna har personalen samfällt vittnat om att de för det mesta och till största delen får ta del av positiva reaktioner och en förtroendefull förväntan när de möter er och andra församlingsbor. De har särskilt lyft fram att ni är många som uttrycker en stor glädje över det kyrkomusikaliska livet i Ljusunans pastorat.

Vid ett par programpunkter under visitationen har jag själv fått möta församlingsbor för att samtala direkt med dem – med några av er. I sådana samspråk har jag fått veta mer om de förväntningar som finns på församlingarna här i Ljusnans pastorat.

Idag vill jag framför allt stanna upp vid ett sådant tillfälle. Vid Café Existens, som vi hade i församlingsgården här i Ljusdal, fick vi som var där sätta ord på och lyssna till kritiska perspektiv och kreativa förslag. Det som sades kretsade dels kring möjligheterna att fira gudstjänst på nära håll, dels kring frågan hur kyrkans begränsade resurser ska användas på ett livgivande sätt.

Mot slutet av kvällen var det en av deltagarna som ställde den fråga som många säkert undrade över. Vad blir det nu av allt det som har sagts under Café Existens? Samma fråga tror jag att några av er ställer idag. Nu har jag varit här i några dagar och samtalat med personal, kyrkoråd, församlingsbor, präster, diakon och företrädare för näringsliv, polis och räddningstjänst. Vad blir det nu av alla samtal som har förts under visitationen?

En sak som kommer att hända efter visitationen är att Ljusnans pastorat och Uppsala stift kommer att fortsätta arbetet med församlingsinstruktionen som Ljusnans pastorat har lämnat in till domkapitlet. Församlingsinstruktionen är ett dokument som bland annat reglerar hur gudstjänstlivet i församlingarna här ska utformas. I församlingsinstruktionen anges hur ofta gudstjänster ska firas i de olika kyrkorna i Ljusnans pastoratet. I de samtal som jag har haft under visitationen har många av er sagt att de gärna vill att det firas kyrksöndag i pastoratets olika kyrkor enligt ett roterande schema. Andra har sagt att de oftare vill fira gudstjänst i sin egen församlingskyrka. Efter visitationen behöver Ljusnans pastorat och domkapitlet i Uppsala stift komma överens om hur den balansakt som biskop Bengt uppmärksammade rent konkret ska gestaltas här i Ljusnans pastorat under de kommande fyra åren. Jag vet att en utvärdering och kanske också en uppdatering av kyrksöndagarna är något som både personal och förtroendevalda här i Ljusnans pastorat redan planerar för. Det gör att uppföljningen efter biskopsvisitationen kommer att vara en välkommen möjlighet till eftertanke och omtag.

En annan sak som kommer att hända efter visitationen är att Ljusnans pastorat och Uppsala stift kommer att föra dialog i en mycket specifik fastighetsfråga. Nu tror några av er kanske att jag tänker på försäljningen av församlingsgården i Ramsjö. Jag vet att den försäljningen har väckt protester. Jag har läst *Ljusdals-posten* och jag har också tagit emot en stor mängd namnunderskrifter från människor som vill att Svenska kyrkan ska fortsätta att äga och använda den byggnaden. Alla de namnunderskrifterna är nu diarieförda på stiftskansliet i Uppsala. Att så många av er har undertecknat vittnar om att frågor som berör vilka byggnader som Svenska kyrkan ska äga och underhålla väcker stort engagemang.

Från stiftets sida jobbar vi intensivt med att förmå stiftets församlingar och pastorat att säkerställa att de inte äger och underhåller fler byggnader – utöver kyrkorna – än de behöver och mäktar med. I det arbetet ingår att uppmuntra till klok samverkan med andra lokala aktörer som är beredda att upplåta sina lokaler för kyrkans verksamhet. Av samtalen under visitationen har jag förstått att en sådan samverkan med intraprenaden i Ramsjö är på gång. Jag kommer att följa den utvecklingen med stort intresse och med förböner.

Den fastighetsfråga som jag vill att Ljusnans pastorat och Uppsala stift fortsätter att samtala om efter visitationen gäller de önskemål om ett kapell vid Himlabacken i Järvsö som jag har fått ta del av när jag har varit här. Jag vill att vi tillsammans undersöker om Järvsö församling kan inspireras av Ljusdal-Ramsjö församling och i framtiden bedriva kyrklig verksamhet i ett kapell som ägs och underhålls av någon annan. Ingen av oss kan idag svara på om någon annan aktör kan bygga och underhålla ett kapell i Järvsö som Svenska kyrkan kan använda. Det behöver vi ta reda på eftersom vi är en folkkyrka. Vi vill nå och samla människor därför att vi – precis som änglarna – har ett angeläget ärende. Vi går med bud om liv.

I dagens evangelietext får vi möta sjuttio två av Jesu sändebud, sjuttio två lärjungar, när de på nytt samlas omkring honom. Jesus har tidigare sänt i väg dem, två och två, med orden: ”Skörden är stor men arbetarna få. Be därför skördens herre att han sänder ut arbetare till sin skörd.” (Luk. 10:2)

Idag, när vi avslutar biskopsvisitationen, kan jag konstatera att skörden är stor här i Ljusnans pastorat och med det menar jag att här finns många människor, företag och aktörer som har betydelsefulla förväntningar på kyrkan. Under de dagar som jag har varit här har jag fått ta del av många idéer, förslag, möjliga initiativ och tänkbara projekt som skulle kunna involvera er som är församlingarna här. Jag har också fått se och höra talas om den samverkan som redan idag engagerar er. Allt detta är en god jordmån som Jesus kan använda sig av.

När jag besökte sockenstugan på kyrkön i Järvsö fick jag veta mer om hur kyrkans lokaler kan användas på nya sätt och bidra till samverkan med företag. Jag fick också chansen att slå mitt första golfslag inomhus. [Det gick väl sisådär skulle jag säga.] Dessutom fick syn på en tygkasse med texten ”Det händer något när människor möts”. När vi ber om fler arbetare till skörden kan den devisen vara en ledstjärna för oss.

Jesus vet att det händer något när människor möts. Därför sänder han ut de sjuttio två lärjungarna två och två, inte var och en för sig. När skörden är stor och arbetarna få är det lätt hänt att vi tänker att det mest effektiva är att vi gör det som vi ser behöver göras på egen hand eftersom det många gånger går lättare och snabbare. På så sätt missar vi möjligheter att inkludera fler i kyrkans liv och lära oss mer om hur vi som kyrka kan bli ännu bättre på samverkan. Det händer något när människor går två och två. Den samverkan som utvecklas och de initiativ som tas i församlingslivet blir då mindre personberoende. Det förbättrar förutsättningarna för att det som växer och grov ska leva vidare och bära frukt också när vi byter personal eller förtroendevalda.

Jesus vet också att det händer något när människor möts i hans namn. Då är han själv mitt ibland oss, även om vi bara är två eller tre som samlas för att fira gudstjänst tillsammans. Våra möten med honom övar upp vår förmåga att se den stora skörd som han vittnar om och att ta vara på den. När vi återsamlas omkring honom, precis som de sjuttio två lärjungarna gjorde, får vi den kraft och det mod som vi behöver för att tillsammans vara hans sändebud. När vi firar gudstjänst med glädje, i gemenskap med alla osynliga änglar, för människors skull, kan skördens herre tilltala och sända också nya arbetare till skörden.

Om detta ber vi i Jesu namn.
Amen.